

"Službeni list SRJ", br. 68/2001

Na osnovu čl. 5, 38, 111, 129, 130, 137, 163, 175, 179, 181, 183, 207. i čl. 222. Zakona o vazдушnom saobraćaju ("Službeni list SRJ", br. 12/98, 44/99 i 73/2000), savezni ministar saobraćaja i telekomunikacija donosi

P R A V I L N I K

O UVOĐENJU SMANJENIH NORMI VERTIKALNOG RAZDVAJANJA VAZDUHOPLOVA U VAZDUŠNOM PROSTORU SAVEZNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se uslovi za uvođenje smanjene norme vertikalnog razdvajanja propisanih nivoa leta vazduhoplova (Reduced Vertical Separation Minimum, u daljem tekstu: RVSM), u vazдушnom prosturu SRJ, a koji se odnose na tehničku opremljenost vazduhoplova i kontrole letenja, obučenosn letačkog osoblja i osoblja kontrole letenja, način letenja i način vršenja kontrole letenja u tom prostoru, kao i uslove za dobijanje odobrenja o osposobljenosti za letenje po RVSM.

Član 2.

Norma RVSM primenjuje se od nivoa leta 290 do nivoa leta 410 u vazдушnom prostoru Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: RVSM prostor) i iznosi 1000 ft.

Član 3.

Letenje u vazдушnom prostoru Savezne Republike Jugoslavije može se vršiti na nivoima leta datim u prilogu - Tabela nivoa leta, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

U RVSM prostoru može se leteti samo po pravilima instrumentalnog letenja (u daljem tekstu: IFR).

Član 4.

U RVSM prostoru može leteti vazduhoplov koji u uverenju o plovidbenosti ima upisano odobrenje za letenje u tom prostoru.

Član 5.

Odobrenje iz člana 4. ovog pravilnika može se upisati vazduhoplovu koji je opremljen za IFR letenje, koji ima uređaj za izbegavanje sudara, i čiji su programi održavanja u skladu sa tehničkim uputstvom (o plovidbenosti, neprekidnoj plovidbenosti, i operativnoj praksi i procedurama za Evropski RVSM prostor) Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva - JAA/TGL 6.

Član 6.

Vazduhoplov iz člana 4. ovog pravilnika, pre upisivanja odobrenja u uverenje o plovidbenosti, mora imati proveru u letu kojom se dokazuje da je vazduhoplov sposoban da održava zadati nivo u RVSM prostoru.

Provera iz stava 1. ovog člana vrši se:

- 1) merenjem održavanja nivoa leta preletom zemaljskih uređaja za praćenje visine leta, koji su postavljeni na nekoliko lokacija u Evropi, ili
- 2) postavljanjem posebnog uređaja u pilotsku kabinu vazduhoplova koji registruje održavanje zadanog nivoa leta.

Proveru iz stava 1. ovog člana vrši Evropska agencija za bezbednost vazdušnog saobraćaja (EUROCONTROL), koja o rezultatima provere obaveštava Savezno ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija.

Član 7.

Letačko osoblje, osim kabinskog osoblja, vazduhoplova iz člana 4. ovog pravilnika i kontrolori letenja koji vrše kontrolu letenja u RVSM prostoru, moraju biti obučeni po programu koji utvrđuje Savezno ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija u centru za obuku koji je ovlašćen za vršenje te obuke.

Program obuke iz stava 1. ovog člana mora biti, za letačko osoblje iz stava 1. ovog člana, uključen u program obuke za sticanje ovlašćenja za tip vazduhoplova, a za kontrolore letenja, u program obuke za sticanje dozvole kontrolora letenja.

Član 8.

Avio-prevoznik, odnosno drugo lice koje koristi vazduhoplov u RVSM prostoru, mora u Priručniku o operativnim postupcima da definiše postupke rada letačkog osoblja, postupke u slučaju opasnosti i otkaza opreme vazduhoplova, iz člana 5. ovog pravilnika.

Član 9.

Savezna uprava za kontrolu letenja je dužna da obezbedi tehnička sredstva i uređaje koji omogućuju:

- blagovremenu, selektivnu i tačnu obradu podataka iz plana leta, koji se odnose na RVSM;

- automatsko označavanje radarskih simbola podatkom o statusu vazduhoplova u odnosu na RVSM, kao i ručnu manipulaciju tim podacima;
- prikazivanje podataka iz plana leta na obrascu za praćenje leta (papirnom ili elektronskom), koji se odnosi na status vazduhoplova u odnosu na RVSM.

Član 10.

U RVSM prostoru, pored vazduhoplova iz člana 4. ovog pravilnika, može leteti i državni vazduhoplov koji je opremljen za IFR letenje.

Državni vazduhoplov iz stava 1. ovog člana koji leti u RVSM prostoru razdvaja se od drugih vazduhoplova vertikalnom normom razdvajanja od 2000 ft.

Član 11.

Vazduhoplovi koji nisu opremljeni za IFR letenje, ili čije se letačke aktivnosti vrše po pravilima i procedurama koje nisu u skladu sa pravilima i procedurama letenja u RVSM prostoru, mogu leteti iznad nivoa leta 280 u definisanim uslovno zabranjenim zonama.

Granice uslovno zabranjenih zona iz stava 1. ovog člana, kao i način njihovog aktiviranja, objavljuju se saglasno članu 9. Zakona o vazдушnom saobraćaju ("Službeni list SRJ", br. 12/98, 44/99 i 73/2000 - u daljem tekstu Zakon) u Zborniku vazduhoplovnih informacija, odnosno hitnim vazduhoplovnim obaveštenjima.

Razdvajanje vazduhoplova koji lete u RVSM prostoru od vazduhoplova koji lete u uslovno zabranjenim zonama vrši se obezbeđivanjem normi razdvajanja između vazduhoplova u RVSM prostoru i uslovno zabranjene zone.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u RVSM prostoru može leteti vojni vazduhoplov bez ograničenja u skladu sa članom 181. Zakona, kada izvršava posebne zadatke od interesa za odbranu ili bezbednost zemlje.

Član 12.

Savezna uprava za kontrolu letenja dužna je da utvrdi tokove saobraćaja posle uvođenja RVSM i da u skladu sa tim tokovima i u odnosu na povećano radno opterećenje kontrolora letenja u slučajevima razdvajanja vazduhoplova iz člana 10. ove uredbe, izvrši sektorizaciju vazdušnog prostora i odredi optimalne kapacitete sektora, kao i da predloži odgovarajuću mrežu vazdušnih puteva.

Savezna uprava za kontrolu letenja dužna je da tokove saobraćaja usaglasi sa susednim zemljama i Eurokontrolom, kao i da u sporazumima o koordinaciji sa susednim kontrolama letenja uključi i promene koje se odnose na RVSM.

Podatke od značaja za bezbedno i efikasno obavljanje vazdušnog saobraćaja, a koji se odnose na RVSM, Savezna uprava za kontrolu letenja dužna je da objavi u službenim vazduhoplovnim publikacijama saglasno članu 5. Zakona.

Član 13.

Avio-prevoznik, odnosno drugo lice koje ima nameru da koristi RVSM prostor, mora da Saveznom ministarstvu saobraćaja i telekomunikacija podnese:

- 1) uverenje o plovidbenosti sa upisanim odobrenjem za letenje u RVSM prostoru;
- 2) priručnik o operativnim postupcima iz člana 8. ovog pravilnika;
- 3) spisak letačkog osoblja koje je završilo obuku iz člana 7. ovog pravilnika.

Avio-prevozniku, odnosno drugom licu koje ispuni uslove iz stava 1. ovog člana, Savezno ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija izdaje odobrenje o osposobljenosti za letenje u RVSM prostoru koje se upisuje u prilogu uz uverenje o osposobljenosti za obavljanje delatnosti u vazдушnom saobraćaju.

Član 14.

Savezna uprava za kontrolu letenja podnosi Saveznom ministarstvu saobraćaja i telekomunikacija izveštaj o tehničkoj opremljenosti za rad u RVSM prostoru iz člana 9. ovog pravilnika, o izvršenoj sektorizaciji vazdušnog prostora iz člana 12. ovog pravilnika, kao i spisak kontrolora letenja koji su završili obuku iz člana 7. ovog pravilnika.

Na osnovu izveštaja iz stava 1. ovog člana, Savezno ministarstvo saobraćaja i telekomunikacija daje saglasnost da Savezna uprava za kontrolu letenja vrši kontrolu letenja u RVSM prostoru.

Član 15.

Letačko osoblje koje je steklo dozvolu pilota transportnog vazduhoplova i profesionalnog pilota, odnosno osoblje kontrole letenja koje je steklo dozvolu kontrolora letenja, pre stupanja na snagu ovog pravilnika, dužno je da do 31. decembra 2001. godine završi obuku iz člana 7. ove uredbe.

Centar za obuku, u kome je obučio osoblje iz stava 1. ovog člana, izdaje tom osoblju potvrdu o obučenosti.

Član 16.

Avio-prevoznik, odnosno drugo lice koje koristi RVSM prostor, kao i Savezna uprava za kontrolu letenja, dužni su da vode evidenciju osoblja kojima su izdate potvrde iz člana 15. ovog pravilnika.

Član 17.

Danom primene ovog pravilnika prestaje da važi član 20. Pravilnika o letenju vazduhoplova ("Službeni list SFRJ", br. 10/79 i 4/83).

Član 18.

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ", a primenjivaće se od 24. januara 2002. godine, osim odredaba iz čl. 5, 6, 7, 8, 9, 13. i 14. koji se primenjuju od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.

Br. 5/1-01-207/2001-001
19. decembra 2001. godine
Beograd

Savezni ministar
saobraćaja i telekomunikacija
Božidar Milović, s. r.

Prilog

TABELA NIVOA LETA

Magnetni kurs leta (Magnetic track)											
Od 000 do 179 stepeni						Od 180 do 359 stepeni					
Instrumentalno letenje (IFR flights)			Vizuelno letenje (VFR flights)			Instrumentalno letenje (IFR flights)			Vizuelno letenje (VFR flights)		
Nivo leta (Flight level)	Apsolutna visina leta (Altitude)		Nivo leta (Flight level)	Apsolutna visina leta (Altitude)		Nivo leta (Flight level)	Apsolutna visina leta (Altitude)		Nivo leta (Flight level)	Apsolutna visina leta (Altitude)	
	metri Meters	stope Feets		metri Meters	stope Feets		metri Meters	stope Feets		metri Meters	stope Feets
-	-					0	-	0			
10	300	1000				20	600	2000			
30	900	3000	35	1050	3500	40	1200	4000	45	1350	4500
50	1500	5000	55	1700	5500	60	1850	6000	65	2000	6500
70	2150	7000	75	2300	7500	80	2450	8000	85	2600	8500
90	2750	9000	95	2900	9500	100	3050	10000	105	3200	10500
110	3350	11000	115	3500	11500	120	3650	12000	125	3800	12500
130	3950	13000	135	4100	13500	140	4250	14000	145	4400	14500
150	4550	15000	155	4700	15500	160	4900	16000	165	5050	16500
170	5200	17000	175	5350	17500	180	5500	18000	185	5650	18500
190	5800	19000	195	5950	19000	200	6100	20000	205	6250	20500

